

ETİK İLKELER

Akdeniz University Journal of the Faculty of Architecture yayın etiği metninde yazarların, editörlerin ve hakemlerin etik sorumlulukları Committee on Publication Ethics (COPE) tarafından yayınlanmış olan kılavuzlar ve politikalar doğrultusunda belirlenmiştir.

Yazarların Etik Sorumlulukları:

- Yazarların gönderdikleri çalışmaların özgün olması beklenmektedir.
- Yazarların başka çalışmalardan yararlanmaları durumunda eksiksiz ve doğru bir biçimde atıfta bulunmalarıdır.
- Yazarların göndermiş oldukları çalışmaların başka bir yerde yayınlanmış ve aynı çalışmayla aynı anda birden fazla dergiye başvurulmamış olmalıdır.
- Çalışmaya herhangi bir katkı sağlamayan kişiler yazar olarak belirtilmemeli ve yazarların tümü yer aldıkları çalışma ile ilgili bilgi sahibi olmalıdır.
- Yayınlanmak üzere gönderilen tüm çalışmaların varsa çıkar çatışması teşkil edebilecek durumlar nedenleri ile birlikçe açıklanmalıdır.
- Çalışma bir tezden ya da projeden türetmişlerse, bu çalışmanın sonunda açıkça belirtilmelidir.
- Çalışmada kullanılan kaynaklardaki veriler objektif olarak yorumlanmalıdır.
- Yazarlar süreç içerisinde çalışmalarında bir hatayı fark etmesi durumunda düzeltme veya geri çekme gibi talepleri hakkında editörü veya yayıncıyı bilgilendirmelidir.
- Yazarlar kullanılan verilerin kullanım haklarına, etik kurul kararı gerektiren tüm nicel veya nitel yöntemlerle veri toplamayı gerektiren araştırmalar için gerekli izinleri aldıklarını ve deneklerin rızasının alındığını gösteren belgeye sahip olmalıdır.
- Etik kurul kararı gerektiren tüm araştırmalar için gerekli izinleri aldıklarına ve deneklerin rızasını aldıkların dair belgeye sahip olmalı ve etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, gerekli izinlerin alındığına dair izinle ilgili bilgi makalede verilmelidir.
- Değerlendirme sürecinde olan çalışmalar için yazar ekleme, çıkarma, sırasını değiştirme gibi taleplerde bulunulmamalıdır.

Editörlerin Etik Görev ve Sorumlulukları:

- Editör, okuyucuların ve yazarların bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya, derginin geliştirmeye ve iyileştirmeye, dergide yayımlanacak çalışmaların içeriğinin niteliğini ve kalitesini geliştirmeye yönelik çaba sarf etmelidir.
- Editör, yazarların düşünce özgürlüğünü desteklemeli, fikri mülkiyet haklarını korumalıdır.
- Editör, dergide yayınlanan içeriğin dergi yayın politikalarına uygun olmasını sağlamalı, insan ve hayvan haklarını ihlal etmediğinden ve gerekli etik kurul onaylarının alınmış olduğundan emin olmalı ve etik standartlardan taviz vermeden iş süreçlerini devam ettirmelidir.

- Editör, derginin yayım ve yazım kuralları, hakem değerlendirme süreçleri ile ilgili bilgilerin güncel ve erişilebilir olduğundan emin olmalıdır.
- Editörün, bir makaleyi kabul etme ya da reddetmede ölçütleri önemi, orijinalliği, açıklığı ve derginin ilgi alanına girip girmediği olmalıdır,
- Akademik açıdan bütünlüğü sağlanma,
- Düzeltme, açıklama gerektiren konularda yayın açısından açıklık ve şeffaflık gösterme.
- Editör, ön değerlendirme sürecinde reddedilen bir makalenin neden reddedildiğini yazara açıklamakla yükümlüdür,
- Editör, makaleler için bilgi ve uzmanlıkları doğrultusunda uygun hakemlerin seçilmesini sağlamalı ve çıkar çatışması olabilecek durumlara yol açmamaya özen göstermelidir.
- Çift taraflı kör hakemlik değerlendirme sürecinin uygulanmasından sorumlu olan editör, hem hakemlerin hem de yazarların kimlik bilgilerini gizli tutmalıdır,
- Editör, hakem listelerini uzmanlık alanlarına göre sürekli yenileyerek hakem veri tabanını mümkün olduğunca genişletmeye çalışmalıdır,
- Editör, hakemlerden beklentilerini açıkça ifade etmeli, hakemlerin değerlendirme formlarının açık ve anlaşılır olduğundan emin olmalıdır,
- Editör, hakemlerden gelen değerlendirmelerin zamanında, bilimsel ve etik kurallar çerçevesinde, yansız bir şekilde yapılmış olduğundan emin olmalıdır ve bu doğrultuda değerlendirme yapmayan hakemleri veri tabanından çıkarmalıdır,
- Editör, ön değerlendirme ya da hakem değerlendirme süreci sonunda makalede talep edilen değişiklikleri yazarlara zamanında bildirmek, düzeltme için gerekli süreyi onlara tanımakla yükümlüdür,
- Editör, yazarların sürece dair bilgi talebinde bulunmaları durumunda, çift taraflı kör hakemliği ihlal etmeyecek şekilde bilgi vermelidir,
- Editör, yayın kurulu üyelerini derginin gelişimine aktif katkı sağlama ölçütüne göre belirlemeli ve düzenli olarak toplantı yapmalıdır,
- Editör, yayın kurulu üyelerinin yapacakları değerlendirmeler için uzmanlık alanlarını göz önünde bulundurur,
- Editör, dergi içeriğine dair eleştirileri dikkate almalı ve yapıcı bir şekilde yaklaşmalıdır, eleştirilen makale yazarlarına cevap hakkı tanınmalıdır,
- Editör, olası şikâyetleri nesnel bir açıdan değerlendirmeli, aydınlatıcı ve açık bir şekilde cevaplamalıdır,
- Editör, her makalenin kayıtlarını ve ilgili yazışmalarını elektronik ortamda saklamalıdır.

Hakemlerin Etik Sorumlulukları:

Hakemlerin etik sorumluluklarının hazırlanmasında [COPE Ethical Guidelines for Peer Reviewers](#) kılavuzundan yararlanılmıştır.

- Hakem, uzmanlık alanına ilişkin çalışmalar için hakem olmayı kabul etmeli ve değerlendirmeyi kendi yapmalıdır.

- Tarafsızlık ve gizlilik ilkeleri kapsamında değerlendirme yapan hakem herhangi bir çıkar çatışması olduğunu fark ettiğinde editöre bildirmelidir.
- Hakem, gizlilik ilkesi gereği değerlendirmekte olduğu makale yayınlanana kadar çalışmanın gizliliğinden sorumludur.
- Hakem, nesnel bir şekilde ve yalnızca makalenin içeriğini göz önünde bulundurarak yaptığı değerlendirmeyi değerlendirme formunda kendisinden istenen verileri eksiksiz doldurarak dergiye iletmelidir.
- Hakem, değerlendirmelerinin nedenlerini açıklayıcı ve ikna edici bir şekilde belirtmelidir.
- Hakem, değerlendirmelerini, düzeltmelerini ve önerilerini akademik, nazik ve yapıcı bir dille yapmalı, kişisel yorumlardan, hakaret ve kaba bir üsluptan kaçınmalıdır.
- Değerlendirme yapmayı kabul eden hakem, kendisine verilen süre içinde ve etik sorumluluklar doğrultusunda hakem değerlendirme raporunu hazırlamakla yükümlüdür.

Etik Dışı Davranışlar:

Belirlenen ilkeler doğrultusunda, etik ilkelere uygun olmayan bir çalışma tespit edildiğinde e-posta yoluyla bildirilecektir. Bu kapsamda;

- Editörler; çalışmada insan ve hayvan haklarının korunmasını amacıyla etik kurul onayı istemekle sorumludur. Bulunmaması durumunda red edebilir.
- Editörler; yayınlanan makalelerin fikri mülkiyet hakkını korumakla ve İçeriklerin başka yayınların fikri mülkiyet haklarını ihlal etmemesi konusunda sorumludur.
- Yayın Etiği başlığında sunulan Etik ilke ve sorumluluklar çerçevesinde yazarlar bölümüne uymalıdır. İlk olarak gönderilen makaleler iThenticate® (Plagiarism Detection Software) (veya Turnitin programı ile benzerlik raporları için kontrol edilmekte ve makalelerde en fazla %20'den az benzerlik oranı aranmaktadır.

Kişisel verilerin korunması:

Editörler; çalışmalarda ele alınan kişisel verilerin korunmasını sağlamakla yükümlü olup bireylerin açık rızası belgeli olmadığı sürece çalışmayı red edebilmektedir. Ayrıca editörler; yazar, hakem ve okuyucuların bireysel verilerini de korumakla yükümlüdür.

Dergi sahibi ve yayıncı ile ilişkiler:

Editörler ve yayıncı arasındaki ilişki editöryal bağımsızlık ilkesine göre, editörlerin alacağı tüm kararlar yayıncı ve dergi sahibinden bağımsızdır. Ayrıca yayıncı yayınlanmış her makalenin mülkiyet ve telif hakkını korumaya ve her kopyanın kaydını saklamaya özen göstermelidir.

Ücret Almama Politikası:

Akdeniz University Journal of the Faculty of Architecture açık erişim dergisidir ve işleme ücretleri (APC) ve makale yayın ücreti (ASC) talep etmez. Derginin içeriğine herhangi bir ücret ödemediği çevrimiçi olarak erişilebilir.

Çıkar çatışmaları:

Editörler; yazar(lar), hakemler ve diğer editörler arasındaki çıkar çatışmalarını düşünülerek yayın sürecinin bağımsız ve tarafsız bir şekilde tamamlanmasını garanti eder.